

Instanța de fond: judecătoria Bălți (sediul Sîngerei) (jud. I. Popescu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: St. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz)

DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Planificare”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Planificare” împotriva Gimnaziului „Adrian Păunescu” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 29 august 2017 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 18 decembrie 2015, SRL „Planificare” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Gimnaziului „Adrian Păunescu” solicitând încasarea în avans a sumei de 92200 lei pentru livrarea a 38 tone de peleți.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în rezultatul achiziției publice organizate, a semnat cu Gimnaziul „Adrian Păunescu” contractul de vânzare-cumpărare a peleților-combustibil din biomasă, în cantitate de 38 tone, scadent la 31 decembrie 2015.

Menționează că, în baza prevederilor contractuale, cantitatea integrală a peleților a fost pregătită pentru livrare, urmând a fi livrată după achitarea integrală a sumei contractuale de 92200 lei.

Sușține că, la adresarea către pârât, ultimul neîntemeiat a refuzat onorarea obligațiilor contractuale, fiind obligat în temeiul pct.4.4. al contractului, art.354, 610 Cod civil.

Prin hotărârea din 03 iulie 2017 a Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Planificare” împotriva Gimnaziului „Adrian Păunescu” cu privire la încasarea datoriei.

La 20 iulie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.107), SRL „Planificare” a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 03 iulie 2017 a Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei).

Concomitent, apelantul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin încheierea din 29 august 2017 a Curții de Apel Bălți s-a respins cerința apelantului SRL „Planificare” privind scutirea de la plata taxei de stat; s-a acordat apelantului termen până/ sau la ședința de judecată din 19 septembrie 2017 ora 09:00 pentru înlăturarea neajunsurilor, anexarea dovezii plății taxei de stat în sumă de 2074, 50 lei și prezentarea cererii de apel motivate.

Prin încheierea din 19 septembrie 2017 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Planificare” împotriva hotărârii din 03 iulie 2017 a Judecătorei Bălți (sediul Sîngerei).

La 20 septembrie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.132), SRL „Planificare” a declarat recurs împotriva încheierii din 29 august 2017 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia, scutirea SRL „Planificare” de la plata taxei de stat, din motiv că sunt suspendate operațiunile la contul bancar al SRL „Planificare” de către Serviciul Fiscal de Stat.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 29 august 2017, iar SRL „Planificare” a declarat recurs la 20 septembrie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.132).

Materialele cauzei atestă că încheierea contestată a fost expediată apelantului la 07 septembrie 2017 (f.d.121) și respectiv a fost recepționată de către SRL „Planificare” la 15 septembrie 2017, conform avizului de recepție (f.d.122).

Astfel, recursul declarat la 20 septembrie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.132) de către SRL „Planificare” împotriva încheierii din 29 august 2017 a Curții de Apel Bălți, este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de SRL „Planificare” întemeiat și pasibil de a fi admis cu pronunțarea unei noi decizii sub formă de încheiere de admitere a cererii de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este

depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Din materialele cauzei rezultă că la 20 iulie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.107), SRL „Planificare” a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 03 iulie 2017 a Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei). Concomitent, apelantul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel (f.d.106).

Prin încheierea din 29 august 2017 a Curții de Apel Bălți s-a respins cerința apelantului SRL „Planificare” privind scutirea de la plata taxei de stat; s-a acordat apelantului termen până/ sau la ședința de judecată din 19 septembrie 2017 ora 09:00 pentru înlăturarea neajunsurilor, anexarea dovezii plății taxei de stat în sumă de 2074, 50 lei și prezentarea cererii de apel motivate (f.d.118-119).

Colegiul precizează că încheierea din 29 august 2017 a instanței de apel i-a fost expediată apelantului la 07 septembrie 2017, conform scrisorii de însoțire (f.d.121) și a fost recepționată la 15 septembrie 2017, conform avizului de recepție (f.d.122).

Respectiv, SRL „Planificare” avea un termen de 15 zile din momentul comunicării acesteia, în conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, de a o contesta cu recurs, ceea ce a și făcut prin declararea recursului la 20 septembrie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.132), împotriva încheierii din 29 august 2017 a Curții de Apel Bălți.

Prin recursul declarat, SRL „Planificare” a solicitat casarea încheierii din 29 august 2017 a Curții de Apel Bălți, scutirea SRL „Planificare” de la plata taxei de stat, din motiv că de către Serviciul Fiscal de Stat au fost suspendate operațiunile la contul bancar al SRL „Planificare” (f.d.131).

În conformitate cu art. 84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin.(1) lit. j) al Legii taxei de stat nr.1216 din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, după cum urmează 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei. Aceeași dispoziție, în esență, este statuată și în art. 4 Legii taxei de stat nr.1216 din 03 decembrie 1992.

În contextul dat, Colegiul remarcă că, prin cererea de apel depusă la 20 iulie 2017, conform sigiliului oficiului poștal, SRL „Planificare” a solicitat scutirea de

la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, însă instanța de apel a constatat că SRL „Planificare” contrar prevederilor legale, la depunerea cererii de apel, nu a achitat taxa de stat și precum că nu ar fi prezentat anumite temeuri și probe ce ar confirma starea materială deplorabilă și ar justifica scutirea de la plata taxei de stat.

La acest capitol, Colegiul notează că art. 6 § 1 CEDO îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil, iar factorul financiar, respectiv incapacitatea de a achita o taxă de stat, nu poate servi ca motiv de a nu recurge la această cale de atac.

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 CEDO, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, se examinează cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”. La soluționarea acestor cereri instanțele se bazează atât pe normele dreptului național, cât și pe prevederile CEDO și jurisprudenței CtEDO.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

La caz, Colegiul precizează că apelantul/ recurentul SRL „Planificare” a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și prin recursul declarat, invocând că de către Serviciul Fiscal de Stat au fost suspendate operațiunile la contul bancar al SRL „Planificare”.

CtEDO, în jurisprudența sa, subliniază că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal, care este un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, *Tinnelly & Sons Ltd and Others* și *McElduff and Others v. the United Kingdom*, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72).

În această ordine de idei, în contextul unei examinări adecvate a capacității reclamantului de a plăti taxele de stat, pornind de la faptul că reclamantul a pretins scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, fiind admisă această solicitare prin încheierea din 28 septembrie 2016 a Judecătoriei Sîngerei și, totodată, luând în considerare că operațiunile la conturile reclamantului au fost suspendate, de altfel, de un organ de stat-Serviciul Fiscal de Stat, Colegiul consideră necesar de a scuti apelantul de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Chiar și în condițiile când apelantul urmează să achite cu titlu de taxă de stat la depunerea cererii de apel suma de 2074, 50 lei (92200 lei*3%*75%), fiind o suma relativ mai mică în comparație cu taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, Colegiul menționează că această limitare pecuniară nu i-ar îngădi decât reclamantului accesul la justiție la exercitarea căii de atac-apelul, în

condițiile când situația financiară nu-i permite onorarea acestei obligații, iar această cale este prevăzută de lege.

Or, cum s-a subliniat în jurisprudența CtEDO, simpla consacrare legală a principiului liberului acces la justiție, chiar și la nivelul suprem, prin Constituție, nu este de natură a asigura și o eficacitate reală a acestuia, atât timp cât, în practică, exercitarea sa întâmpină obstacole. Accesul la justiție trebuie să fie asigurat, în consecință, în mod efectiv și eficace.

De altfel, ar fi un impediment de multe ori insurmontabil, cu atât mai dificil de calificat ca rezonabil cu cât, conform legii, o asemenea cale de atac este deschisă oricărei persoane lezate în drepturile și interesele sale legitime.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de apel din 29 august 2017, cu pronunțarea unei decizii sub formă de încheiere de admitere a cererii SRL „Planificare” privind scutirea de la plata taxei de stat, cu scutirea SRL „Planificare” de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 03 iulie 2017 a Judecătoria Bălți (sediul Sîngerei). Totodată, cauza civilă urmează a fi restituită spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, la etapa primirii pe rol a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. c), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Planificare”.

Se casează încheierea din 29 august 2017 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Planificare” împotriva Gimnaziului „Adrian Păunescu” cu privire la încasarea datoriei, cu pronunțarea unei noi decizii sub formă de încheiere, prin care:

-Se admite cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Planificare” privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 03 iulie 2017 a Judecătoria Bălți (sediul Sîngerei).

-Se scutește Societatea cu Răspundere Limitată „Planificare” de la plata taxei de stat în sumă de 2074, 50 lei (două mii șaptezeci și patru lei 50 bani) la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 03 iulie 2017 a Judecătoria Bălți (sediul Sîngerei).

Se remite cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Planificare” împotriva Gimnaziului „Adrian Păunescu” cu privire la încasarea datoriei la Curtea de Apel Bălți la etapa primirii pe rol a cererii de apel.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală